

Nyheter om EU

NYHETSREVISOR FRÅN FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU ■ MARS 2004

Privatiseringar och avregleringar på dagordningen i EU

Ge EU-kommissionen en viceordförande som uteslutande arbetar med ekonomiska reformer!

Det kravet, mycket eftertryckligt formulerat i ett drygt sex sidor långt brev till kommissionens ordförande Romano Prodi och ordförandelandet Irland, kommer från EU:s tre största medlemsstater – Tyskland, Frankrike och Storbritannien – som vill öka takten i unionens reformarbete genom att tillsätta ett slags superkommissionär. "Superkommissionären" skulle ges makt över alla de EU-kommissionärer vars ansvarsområden påverkar arbetsmarknad, industri, utrikeshandel, konkurrenspolitik och miljö.

Syftet antas vara att sätta näringslivets intressen framför till exempel EU:s miljöreglering, som skärpta krav på kemikalieindustrin.

I sitt brev Tysklands förbundskansler Gerhard Schröder, Frankrikes president Jacques Chirac och Storbritanniens premiärminister Tony Blair upp tre områden, där de kräver att EU ökar sina ansträngningar. Mer stöd åt forskning och utveckling, ökad sysselsättning och "modernisering" av socialförsäkringsystemen.

Deras utgångspunkt är det program EU-toppmötet antog i Lissabon 2000. Där sattes bland annat som mål att Europa ska bli världens mest konkurrenskraftiga ekonomiska område och att sysselsättningsgraden 2010 ska vara 70 procent (EU:s definition av "full sysselsättning").

EU:s ekonomiska toppmöte den 25 och 26 mars i Bryssel är tänkt att bli en "omstart" för Lissabonstrategin. En preliminär handlingsplan inför toppmötet finns redan klar. I handlingsplanen betonas behovet av fortsatta strukturreformer, för att skapa, som det heter, bättre fungerande marknader. Till exempel bör arbetsmarknaderna i medlemsländerna reformeras för att öka rörligheten (både geografiskt och yrkesmässigt).

Den rapport om sysselsättningen i EU, som presenterades före jul av före holländske

premiärminister Wim Kok, ska vid toppmötet i mars omsättas i praktisk handling. Studien har gjorts av en expertgrupp – "Employment taskforce" – med deltagare från åtta EU-länder under ledning av den förre socialdemokratiska premiärministern Wim Kok från Holland. (Från Sverige deltog Sacos ordförande Anna Ekström. Hon var tidigare socialdemokratisk statssekreterare i näringsdepartementet.)

Det är EU:s stats- och regeringschefer som beställt studien för att öka det politiska trycket i den ekonomiska reformprocessen. Ett genomgående tema i expertgruppens rapporten är att mer kapitalism på arbetsmarknaden kan vara bra.

Gruppen vill ha bort hinder mot företag som hyr ut arbetskraft och uppmuntrar till deltidarbete.

Marknaden ska bli mer flexibel genom att erbjuda en "passande" trygghetsnivå för de anställda. De sociala trygghetssystemen ska reformeras så att det lönar sig bättre att ta ett erbjudet jobb än att bli kvar i a-kassa eller annat "bidragsberoende".

Vidare menar gruppen att det är för svårt och dyrt för företagen att säga upp anställda. Anställningsavtalen bör därför reformeras och bli mer flexibla.

I rapporten föreslår att skatten på arbete sänks, främst för den lågkvalificerade arbetskraften. Man måste också acceptera en ökad lönespridning.

Vid toppmötet i december gav EU:s stats- och regeringschefer, inklusive Göran Persson, sitt godkännande till rapporten. Avregleringsivern fortsätter inom EU. Efter energi och transporter är nästa steg den omfattande tjänstemarknaden. Hälso- och sjukvården ska till exempel bli en öppen marknad för kommersiella företag. Bank och försäkringar är ett annat område där avregleringar fortsätter och viktiga beslut nu lämnas över till anonyma expertkommittéer. Det är "fullständigt oacceptabelt" att fortsätta avregleringen utan en samlad utvärdering, muttrar Europafacket och vill sätta stopp för fler liberaliseringar. Men ingen lyssnar. EU-kommissionen vill att toppmötet i mars

ska trycka på för att nationella regler tas bort. Det nya steget är tjänster, alltifrån byggföretag till vårdcentraler. Det är bra för tillväxten att det blir lättare att sälja tjänster i andra länder, heter det i analyserna. Löntagarna och konsumenterna står det inte så mycket om.

I mitten av januari presenterade kommissionen ett direktivförslag om "tjänster på den inre marknaden". Dokumentet fick knappast någon uppmärksamhet i Sverige.

Ändå får förslaget omvälvande konsekvenser. Idag gäller svenska regler om ett polskt företag driver en bilverkstad i Malmö. Går förslaget igenom ska det i princip vara reglerna i Polen som styr. Det behöver inte finnas någon representant i Sverige som kan ställas inför domstol. Klagomål ska riktas till myndigheterna i Warszawa.

Det finns vissa undantag om arbetsrätt och konsumentskydd, men de är långt ifrån heltäckande. En särskild svensk (eller nordisk) fråga är om kollektivavtalen går att upprätthålla. Undantaget i det nya förslaget bygger på att regler om arbetsvillkor finns i lag, som i de flesta EU-länderna.

LO:s experter är oroliga. Men Göran Persson är en av de främsta tillskyndarna av den så kallade Lissabonprocessen som präglas av avregleringar och privatiseringar.

Upprop mot privatiseringar

Sätt stopp för avregleringar och privatiseringar. Det kräver nu Seko, Transports avdelning 12, Miljöförbundet Jordens Vänner och Attac i Skåne. Kommuner som anlitar privata företag till vård, skola, omsorg, el och vatten, post, telekom och tågtrafik har blivit allt vanligare. Företagen är inte sällan transnationella och konkurrerar ut, eller köper upp, mindre aktörer. Samtidigt visar statliga utredningar att majoriteten inte vill att sjukhus, tågtrafik, post och el säljs ut, skriver författarna bakom uppropet. Avregleringar leder till offentlig fattigdom och privat rikedom.

Öka effektiviteten i offentliga sektorn

I EU-kommissionens utvärdering av hur väl EU-länderna följt riktlinjerna för ekonomi och arbetsmarknad konstateras förnöjt att flera länder lyckats genomföra reformer för att öka flexibiliteten på arbetsmarknaden. För Sveriges del har EU rekommenderat att regeringen skulle se över skatte- och förmånssystemen för att "uppmuntra" befolkningen att arbeta mer. Kommissionen anser att vissa förbättringar kan skönjas, men att vissa förslag, till exempel ett friår, snarare går i motsatt riktning. Sverige har även uppmanats att "öka effektiviteten" i den offentliga sektorn, till exempel genom att släppa in privata aktörer. Här ser kommissionen inte många bevis på att utvecklingen, enligt deras värderingar, gått framåt.

Kostunica vill Serbien in i EU

Serbiens tillträdande premiärminister Vojislav Kostunica, tidigare president i den jugoslaviska federationen, lovar att föra landet närmare EU.
– Medlemskap i Europeiska unionen är ett måste. Det finns inget alternativ till den europeiska vägen för Serbien och Montenegro, sade Kostunica inför parlamentet i Belgrad.
Kostunica, som leder Serbiens demokratiska parti (DSS), har föreslagit en minoritetsregering som också innefattar två andra reformpartier – G17Plus lett av den liberale ekonomen Miroslav Labus och partisammanslagningen Serbisk förnyelse-Nya Serbien med Vuk Draskovic i spetsen.

Waidelich tar över i EU-nämnden

Tommy Waidelich kommer att efterträda Inger Segelström som ordförande i riksdagens EU-nämnd. Det föreslår den socialdemokratiska riksdagsgruppen. Inger Segelström toppar partiets valsedel inför EU-parlamentetsvalet den 13 juni och riksdagen ska därför utse en efterträdare. Waidelich är ordförande i Stockholms läns partidistrikt och var EU-parlamentariker under åren 1995-98.

EU i handelskrig med USA

För första gången införde EU i början av mars handelssanktioner mot USA. En tvist om skattelättnader för amerikanska företag trappas upp. Bland annat drabbas importen av amerikanska kräfter till Sverige.
– Vi stödjer den här aktionen, även om det är beklagligt att EU tvingas vidta de här

åtgärderna, säger näringsminister Leif Pagrotsky till TT.

Det är bland annat Boeing och Microsoft som fått skatten sänkt. Så mycket att Världshandelsorganisationen, WTO, har betecknat det som olagliga subventioner. I augusti 2002 godkände WTO att EU inför sanktioner.

Finland är redo för Nato

Finland skulle kunna gå med i försvaralliansen Nato snabbt och till en relativt liten kostnad, fastslår en arbetsgrupp som presenterade sin rapport i början av mars. Enligt arbetsgruppen, som består av tjänstemän från försvarsdepartementet och försvarsstaben, skulle ett finländskt Natomedlemskap kosta cirka 70 miljoner euro (knappt 650 miljoner kronor) per år. Finland lever redan upp till de flesta av medlemskraven, och militärt skulle landet vara redo för steget in i Nato inom fyra år, menar arbetsgruppen.

8,8 procent utan jobb i EMU

Arbetslösheten i de tolv EMU-länderna uppgick till 8,8 procent i januari, oförändrat jämfört med december, visar statistik från EU:s statistikmyndighet Eurostat. Det var elfte månaden i rad som arbetslösheten uppmättes till 8,8 procent. I januari i fjol var arbetslösheten i euroområdet 8,7 procent. Spanien har fortfarande den högsta siffran, 11,2 procent och Luxemburg som vanligt den lägsta, 3,9 procent.

V går till val på att lämna EU

Jonas Sjöstedt, Eva-Britt Svensson, Jens Holm och Monalisa Norrman blir vänsterpartiets huvudkandidater till valet till EU-parlamentet i juni.

Den nyligen genomförda partikongressen beslöt att tillfoga en rad krav till valplattformen. Bland annat ska vänsterpartiet gå till val på att Sverige ska lämna unionen, att EU:s stabilitetspakt ska avvecklas och att slakta EU:s jordbrukspolitik.

– Om man har sina sympatier hos arbetarrörelsen och vill ha ett EU-kritiskt parti, då finns det bara vänsterpartiet, säger Jonas Sjöstedt, med hänvisning till att EU-kritikerna inte fått plats på socialdemokraternas listor.

Handels stödjer EU-kritiker

Handelsanställdas förbund har beslutat stödja den EU-kritiska socialdemokraten Anna Heds personvalskampanj i EU-valet i juni. Hon får 50.000 kronor.

– För det första ska jag trycka 50.000 valbroschyrer. Det kostar 35.000. Resten av

pengarna behövs till resor, säger hon till Svenska Dagbladet.

Anna Hed, som var aktiv i Socialdemokrater mot EMU, står på icke valbar plats på listan. Men med hjälp av personvalet hoppas hon få en plats i parlamentet.

– Jag tror att chansen är fifty/fifty. Hade jag inte trott på det här hade jag inte lagt ned så mycket kraft som jag gör.

Även LO-förbundet Transport har kontaktat Anna Hedh för att diskutera eventuellt stöd.

Brysseloro över hinder för arbetskraften

EU-kommissionen är bekymrad över att land efter land i unionen bestämt sig för att införa någon form av hinder på arbetsmarknaden för medborgare från åtta av de tio nya medlemsländerna. Bara cyprer och malteser får fritt tillträde till de gamla medlemsländernas arbetsmarknad, sedan även Storbritannien och Irland aviserat övergångsregler för personer från de åtta öst- och centraleuropeiska länderna. Anslutningsfördragen med de blivande länderna ger de nuvarande länderna rätt att införa restriktioner under högsta sju år.

EU i två hastigheter

Ett EU i två hastigheter kan bli nödvändigt om inget avtal nås om en ny grundlag i år. Det säger EU-kommissionens ordförande Romano Prodi i en intervju med den spanska tidningen El Pais.

En kärna länder som vill gå vidare med närmare integration i unionen kan då komma att bryta sig ur, tror Prodi.

– Det kan bli nödvändigt eftersom institutionerna inte kan förbli fastfrysna, säger han till tidningen. Själv ser han dock helst att EU-projektet drivs gemensamt.

Det finns redan exempel på verksamhetsområden där inte alla EU-länder deltar fullt ut, som EMU, gränskontrollerna och försvarspolitik.

Ansiktsform i EU-pass

EU-medborgares pass föreslås innehålla digitalt lagrade uppgifter om innehavarens ansiktsform. Däremot ställs inga krav på fingeravtryck. Men de medlemsländer som vill kan införa bestämmelser om att fingeravtrycken ska finnas med i passet. EU-kommissionen lade nyligen fram ett förslag om att skärpa och uniformera säkerhetsstandarden i EU-medborgares pass. Tanken är att medlemsstaterna ska ha tagit fram de nya passen till slutet av 2005. Men innan de nya kraven kan bli verklighet ska kommissionens förslag passera både ministerrådet och EU-parlamentet.

NYHETER OM EU UTGES MÅNATLIGEN AV FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU. ANSVARIG UTGIVARE: EVA-BRITT SVENSSON.

REDAKTÖR: GÖSTA TORSTENSSON. ADRESS: RONDOVÄGEN 312, 142 41 SKOGÅS. TFN: 08-771 43 79. E-POST:

GOSTA.TORSTENSSON@COMHEM.SE. PRENUMERATION: ENSKILDA 60 KR/12 NR. ORGANISATIONER M.M. 120 KR/12 NR. DISTRIBUTION: FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU, HEURLINS PLATS 11, 413 01 GÖTEBORG. TFN. 031-701 01 77. E-POST: FNEU@ALGONET.SE.